

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : B.02.1.DİB.0.65.04.840/ 107
Konu : Sağlık Hizmetinden Yararlanma

01/02/2012

ŞANLIURFA VALİLİĞİNE
(İl Müftülüğü)

İlgi : 20/01/2012 tarihli ve B.02.1.DİB.4.63.00.01/306.01-232 sayılı yazı.

İlgi yazı ile Müftülüğünüzde görev yapan personelin bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden hangi koşullarda yararlanacağı konusunda tereddütler olduğundan bahisle Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde, genel sağlık sigortalısının; sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan, 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocukları "bakmakla yükümlü olunan kişiler" olarak tanımlanmış, aynı Kanun'un geçici 12 nci maddesinin sekizinci fıkrasında ise "İlgili kanunları gereği tedavi yardımları karşılanan kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte herhangi bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanun açısından genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ilgili kanunları gereği bakmakla yükümlü olunan kız çocukları bu Kanun gereğince de bakmakla yükümlü olunan kişi sayılır. Ancak durumlarında değişiklik olduğunda sağlık hizmetlerinden yararlanma koşulları bu Kanun hükümlerine göre yeniden belirlenir. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/49 md.) Kız çocuklarının durum değişikliklerinin ortadan kalkması halinde, bu kişiler tekrar ilgili kanunlarına göre bakmakla yükümlü olunan kişi sayılır. Bu kişilerin sigortalı ve sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin bilgileri ilgili kurumlar tarafından bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Kuruma bildirilir" denilmektedir.

Diğer taraftan 657 sayılı Kanun'un, 5510 sayılı Kanun'un 106 ncı maddesi ile yürürlükten kaldırılan 209 uncu maddesinde "Devlet memurları ile herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanmayan eşlerinin veya bakmakla yükümlü buldukları ana baba ve ikiden fazla dahi olsa aile yardımı ödeneğine müstehak çocuklarının hastalanmaları halinde, evlerinde veya resmî veya özel sağlık kurum ve kuruluşlarında ayakta veya yatarak tedavileri kurumlarınca sağlanır" denilmekte idi. Aynı Kanun'un 206 ncı maddesinde ise evlenen çocuklar, 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışamayacak derecede malûllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.), kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç), burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar için aile yardımı ödeneğinin verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde;

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : B.02.1.DİB.0.65.04.840/

/01/2012

Konu : Sağlık Hizmetinden Yararlanma

- 1- 5510 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personelin; sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan;
  - a) 18 yaşını,
  - b) Lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını,
  - c) Yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını,Doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarının,
- 2- 5434 sayılı kanuna tabi personelin ise, 657 sayılı Kanun'un mülga 209 uncu maddesine göre, aile yardımı ödeneğine müstehak çocuklarının, yani herhangi bir seviyede öğrenime devamına bakılmaksızın başka bir şekilde sağlık hizmetinden faydalanmayan;
  - a) 25 yaşını doldurmamış bekar erkek çocuklarının,
  - b) Evli olmadığı sürece kız çocuklarının,

Sağlık yardımından yararlanabileceği düşünülmektedir.

Burada bir farkı belirtmek gerekir ki, 5434 sayılı kanuna tabi olduğu halde; 5510 sayılı kanuna göre çocuklar için “durum değişikliği” kabul edilen; sigortalı sayılma, isteğe bağlı sigortalı olma, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir/aylık bağlanma veya evlenme durumuna geçmeler, o tarihten itibaren 5510 sayılı kanunun geçici 12 nci maddesinin sekizinci fıkrası gereğince bu kanundaki kriterlere göre sağlık hizmetinden yararlanır. Mezkur kanun maddesine eklenen cümle ile; “durum değişikliği” ortadan kalkan, örneğin evli iken boşanan, maaşlı çalışırken işten ayrılan vs. kız çocukları tekrar bakmakla yükümlü olunan kişi durumuna geçebilirler. Fakat kanun koyucu, durum değişikliği olan erkek çocuğuna, o tarihten sonra aynı hakkı tanımamaktadır. Yani; örneğin 25 yaşını doldurmadığı halde evli iken boşanan, maaşlı çalışırken işten ayrılan erkek çocuğu, 657 sayılı kanunun mülga 209 uncu maddesine göre değil, artık geriye dönüşsüz olarak 5510 sayılı kanuna tâbi olarak değerlendirilir.

Bilgilerini rica ederim.

Dr. Necdet SUBAŞI
Başkan a.
Strateji Geliştirme Başkanı

31/01/2012 Mali Hizm. Uzm. A. TATAŞ
31/01/2012 Daire Başkan V. M. TÜRK